

Arbetsförhållanden etc. vid Gullblanka gruva under 1868-80 och 90 talet, berättad av f.d. gruv-
arb. skogvaktaren Adolf Lundkvist, Hammarbacken. Född den 23 juni 1856 i Gränshyttan?

Lundkvist började arbeta i Gullblanka gruva redan vid 14 års ålder, och handborrhare och
smeddräng hos gruvsmiden vid gruvan samt undder vissa tider även som "skräpojke". Skräningen
av malen från gruvan tillgick på följande sätt: Malmen ~~var~~, som bröts nere i gruvan hissades
upp och kördes ut på bredvid liggande varphög. Där sorterade malmen ut från gråberget av
skräare och skräpojkar, samt ibland av d. s. k. gruvkärningar, kvinnor/~~betalnings~~ Skräning-
en skedde på ackord och betalningen utgick pr hästlass. Till ett hästlass åtgick fem tipp-
kärror och ~~hast~~ ett lass betalades med 25 öre. ^{För} skräningen av ett dylikt hästlass en hel
dag.

En borrhares dagsförtjänst var omkring 1 och 1:25 kr. pr dag och för en malmlastare kr.
fixerad
1:40 pr dag. Någon bestämd arbetstid rådde inte, utan man började arbetsdagen kl. 7 fm. och
höll på till kvällen. ~~Ikända~~ Även här rådde ungefär samma förhållande, som den tiden var bru-
kligt vid gruvorna, "man höll på tills man fick färdigt".

En skjutare, "skytten" som han allmänt kallades, dagsförtjänst beräknades efter antalet
färdigskrädda hästlass malm. Skjytten var i viss mån entreprenör. Han åtog sig malmbrytnin-
gen av gruvägaren för en viss ~~hast~~ av gruvägaren bestämd summa och avlönade i sin tur de
övrige arbetarna. Vad, som blev över sedan dessa fått sitt, var hans.

Arbetet vid Gruvan pågick endast under sommaren. Orsaken härtill var att under vintertid
frös bl. a. det stora konsthjulet, som drog vattenkonstern fast, varför gruvan vattenfylldes.
Men tidigt på våren så fort tjälen släppt marken drogs åter konstern igång och gruvan läns-
pumpades från allt vatten.

I samband med arbetets återupptagande på våren ställde man till med en fest, ~~hast~~
bland arbetarna, som kallades "Knarrkana". Namnet "knarrkana" kom av att man ~~köpte~~ till den-
na fest köpte brännvin kannvis. I denna "knarrkana" deltog de första gruvarbetarna, som varit
med i läns-pumpningen och vårreparationen, nämligen konstvaktarn, han som skötte om och såg
till att konstern fungerade, ~~kän~~ de som varit med om läns-pumpningen ~~samt~~ övriga, som
varit med om det förberedande vårarbetet vid gruvan.

Till denna fest kokades vanligtvis en 18 kanns gryta med potatis, som åts till sill och
fläsk, som var och en tagit med sig. Och ~~druck~~ till detta dracks så och så många kan-
ner brännvin, "knarrkana".

Arb.ell.torparnas familjeförhållanden vad det avser barnantal uppgick till mellan 5 och 6 barn pr familj. Undantagsvis ända upp till 8, 10 och högre. På grund av familjens fattigdom tvingades barnen, särskilt pojkarna, ~~gå~~ tidigt ut i förvärvsarbete, som skräpojkar vid gruvan och flickorna som vallpigor etc..